

HANDLÄGGARE/ENHET
Enheten för internationella
frågor/ Johan Hall/AN

DATUM
2017-06-26

DIARIENUMMER
20170169

ERT DATUM
2017-04-10

ER REFERENS
M2017/00779/Ke

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

m.registrator@regeringskansliet.se
annika.lofgren@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss

Utredningen styrmedel för att förebygga uppkomst av avfall i syfte att främja en cirkulär ekonomi

LO har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet *Från värdekedja till värdecykel ó så får Sverige en mer cirkulär ekonomi. (SOU 2017:22)*, och vill framföra följande.

LO delar uppfattningen att produkters återanvändning och nyttjandegrad måste öka. Att förbättra resurseffektiviteten och minska avfallsmängden blir allt mer akut då vi närmar oss gränsen för jordens bärkraft. Den sedan länge etablerade ölinjära ekonomin, mera känd som öslit-och-släng-ekonomin, har genererat stora mängder avfall bestående av blandade material. Detta har i sin tur medfört att stora mängder miljögifter har spridits, vilket hotar de livsuppehållande system som är basen för de ekosystemtjänster som ett fungerande samhälle bygger på.

En annan konsekvens av den linjära ekonomin är att stora ekonomiska värden går förlorade då mängder av förbrukat material inte tas om hand för att användas till nya produkter.

I en cirkulär ekonomi är syftet att förhindra uppkomsten av avfall genom att resurser antingen stannar inom samhällets kretslopp eller återförs till naturen på ett hållbart sätt. Även om många utmaningar återstår för att skapa denna utveckling har viktiga förutsättningar redan kommit på plats och utvecklas ytterligare. Det handlar om den ökade digitaliseringen liksom framväxten av förnybar energi.

Digitaliseringen skapar nya möjligheter att följa, mäta och styra material i såväl enskilda produkter som materialcykler. Den möjliggör också avmaterialisering eller virtualisering av exempelvis böcker, musik och möten. Genom digitala plattformar kan också nyttjandegraden öka för tillgångar som bostäder, lokaler eller fordon.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

Utmaningarna finns i den etablerade struktur som byggts utifrån den linjära ekonomins logik. Dagens lagar, regelverk, institutioner, skatter och subventioner liksom vanor och tankemönster och värdekedjor tar sin utgångspunkt i att ekonomin är linjär snarare än cirkulär.

Att skapa en struktur som istället stimulerar och utvecklar en cirkulär ekonomi är ett omfattande arbete. Det kräver en process som tar hänsyn till att övergången sker i en takt som fungerar för arbetsmarknaden och ekonomin som helhet. LO ser stora vinster med en cirkulär ekonomi men vill samtidigt understryka vikten av att det i processen görs bedömningar av effekterna på arbetsmarknaden. För att möjliggöra en hög sysselsättningsnivå och undvika kompetensbrist, vilket riskerar att försena utvecklingen, är det viktigt att samtidigt erbjuda relevant kompetensutveckling, vidareutbildning och eventuellt omskolning.

LO anser därför att förslaget att tillsätta en tidsbegränsad delegation för cirkulär ekonomi är bra. LO vill samtidigt att arbetsmarknadens parter bereds plats i en sådan delegation. Ur ett fackligt perspektiv är det viktigt att arbetstagarnas synpunkter är representerade. Omställningen till en cirkulär ekonomi kommer delvis att innebära nya arbeten och nya arbetsuppgifter varför det är viktigt att arbetsmarknadens parter ges möjlighet att bidra i processen och medverka med arbetsmarknadens perspektiv i delegationen.

Att förlänga produkters livslängd är ett viktigt inslag i en cirkulär ekonomi. Längre livslängd genom bättre kvalitet på nytillverkade varor liksom möjligheter att reparera dem till ett rimligt pris är två förutsättningar för detta. För att stimulera en sådan utveckling föreslår utredningen förlängd garantitid för nya produkter liksom förstärkt förtroende och rättssäkerhet inom begagnathandeln och delning.

Utredningen föreslår också ett så kallat hyberavdrag, en skattereduktion som skulle stimulera hushållen att reparera, hyra och sälja vidare. LO ser de miljömässiga vinsterna med ett sådant avdrag men tar inte ställning till just detta förslaget då LO sedan länge efterfrågat en bred skatteöversyn som kan leda fram till en skattereform. LOs uppfattning är att en översyn av det svenska skattesystemet bör göras på ett sätt som gör att fler aktörer blir beredda att ta ansvar för helheten. En skattereform behöver beakta flera stora utmaningar. Arbetsmarknadens parter måste involveras tidigt. Löntagarkollektivet är inte vinnare på särlösningar utan på helhetslösningar

En förbättrad tillgänglighet till bilpooler är ytterligare ett förslag från utredningen som LO anser är intressant. Transportsektorn, och framförallt personbilstransporterna, står för mest utsläpp av växthusgaser i Sverige. Att underlätta gemensam bilanvändning skulle också minska behovet av parkeringsplatser och underlätta bostadsbyggnationen.

LO är positiv till förslaget att förtydliga kommunens avfallsförebyggande roll i syfte att underlätta för hushållen att förebygga avfall. Likaså att stat och kommuner uppdras att bättre förebygga avfall i sina verksamheter.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Karl-Petter Thorwaldsson